

Alex Vasiliu. Iancsy Körössy. Jazz în România

(Daniela Caraman Fotea – 14 decembrie 2015)

Într-un articol virtual, ALEX VASILIU este numit **jurnalist cultural**. Apelativ de invidiat! Validat prin oricare dintre aparițiile domniei sale, prin eficiența și credibilitatea presupuse de titlatura numită: la televiziune, pe unde radio, ca autor de articole și comentarii, inițiator de proiecte reverberante. Talentul i se confirmă fie ca manager de festivaluri ori muzicolog (îmi mențin convingerea potrivit căreia monografia semnată în urmă cu doi ani – Creația lui Richard Oschanitzky – Trăsături stilistice, era și este demnă de un premiu al Academiei).

Îl ascult la Radio Trinitas în programul Civilizația muzicii. Aflu de fiecare dată informații noi, de esență; adaug încă o calitate a profesionalismului său (rară în contextul actual): realizator de emisiuni, de interviuri, așa cum trebuie ele să fie, pentru captarea și păstrarea audiențelor: prin întrebări istețe, documentate asupra identității artistice, a carierei interlocutorului, prin alegerea de subiecte cu inedit evident. E greu să se determine confesiuni departe de obișnuit, dar, iată, se poate. Am aflat, de pildă, recent, deși cunoșteam personalitatea hăruiată a lui **Sabin Păuța**: distinsul creator, cu număr impresionant de opusuri, a semnat și 27 (!) de misse în Statele Unite...

Un alt volum sub semnătura lui **Alex Vasiliu** a intrat în istoria muzicologiei naționale, dedicatarul fiind Iancsy Körössy. Grea încercare! Artistul a trăit multă vreme în afara țării (Germania, Statele Unite) și, așa cum se obișnuia, cei plecați dispăreau din ambianța informațională românească. Dar, Alex Vasiliu și-a demonstrat performanța conceptelor: cartea – portret prezintă cu complexitate personalitatea care a fascinat meridianele, nu doar prin virtuozitatea interpretării ci și prin creație. Soluția a fost îngemănarea de considerații, păreri, cu citate preluate din interviurile realizate cu Iancsy Körössy (2002-2014), completate cu analize semnificative ale lucrărilor și evoluțiilor artistului; verificabile și prin audiția unui prețios CD adăugat volumului. Și alcătuirea programului muzical de pe disc a constituit o „probă de foc”, datorită lipsei surselor audio oficiale...

Ce aflăm așadar – foarte succinct – despre Iancsy Körössy? Mai întâi că vioara i-a fost primul instrument; copilul și-a dorit un pian, ascultându-și tatăl evoluând pe claviatură. L-a dobândit, devenind la doar 12 ani acompaniator în orchestre, la Brașov (Aro), București (Monte Cristo), pentru început de carieră. Citesc despre întâlnirile lui, esențiale, cu Theodor Cosma, cu Gicu Koffler – senzațional cititor de partituri la prima vista, cu Sile Dinicu, Gaston Ursu, Gaby Mezei, Alexandru Imre, nume de referință în epoci parcurse de multe generații. Despre preferințele lui Iancsy Körössy: Bach, Rahmaninov, Skriabin, Debussy dar și Keith Jarrett, Oscar Peterson, Eroll Garner, Bill Evans... despre improvizațiile lui Iancsy Körössy – pe melodii precum Tropa, tropa de Ely Roman, ori Așa începe dragostea de Nicolae Kirculescu... despre discurile înregistrate în Germania, la Budapesta, Atlanta. Adevăratele lecții, despre post bop, free-jazz, ideile neașteptate privind romantismul avangardei jazz-ului și înfrățirea repertoriului lăutăresc cu cel academic, în savuroase aventuri sonore...

Concluzia? Muzica lui Iancsy Körössy, arta lui interpretativă rămân acolo unde mulți și-ar dori-o: la vârsta tinereții. Acest volum, splendidă evocare a unui „om legendar”, se ciesește cu creionul în mână – pentru notarea unor detalii de esență, de ținut minte, de învățătură: este, evident, o oază

într-o posibilă istorie a jazz-ului românesc. Alex Vasiliu, prin creativitate, prin dorința sa de zidire poate să o ofere luminii tiparului...